

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За Црну Гору на годину 8 круна на по године 4 круне
 За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на год 12 круна, на по год 6 круна.
 За све остале земље годишње 20 франака у злату на по године 10 франака у злату
 Преплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
 Поједино број 20 хал.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата се шаље поштом саом и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње. Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се по враћају.
 За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цеола по 4 хелера за први пут, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе

На предлог Нашега Министра Унутрашњих Дјела ријешали смо и рјешавамо:

да се Васу Мартиновићу, досадашњем управитељу централног Казненог Завода у Подгорици, уважи оставка, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 11 марта 1905. г.

Никола

Министар Унутрашњих Дјела:
В. Б. Петровић с/р.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе

На предлог Нашега Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за управитеља централног Казненог Завода у Подгорици Крета Т. Шарановића.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ

Цетиње, 11 марта 1905 г.

Никола

Министар Унутрашњих Дјела:
В. Б. Петровић с/р.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе

У извршењу чл. 35. закона о чиновницима грађанскога реда;

На предлог заступника Нашег Министра Правде, Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо за 1905 годину

У Дисциплинарном Суду:

За предсједника Др Божицара Перацића, начелника санитарског одјељења Мин. Унутр. Дјела;

за судије:

Јова Љепаву, начелника Мин. Просвјете и Црквених Послова;

Лабуца Гојнића, великосудију;
Јанка Милућа, предсједника обласног суда на Цетињу;

Мирка Мијусковића, професора;
Јована Хајдуковића, секретара Гл. Држ. Контроле; и

Спасоја Пилетића, секретара Министарства Унутр. Дјела;

а за замјенике:

Митра Вукчевића, судију обласног суда на Цетињу;

Ђура Матановаћа, судију обласног суда на Цетињу;

Сава Церковића, судију обласног суда у Подгорици; и

Јована Пламенца, професора.

Заступник Нашег Министра Правде, Наш Министар Унутр. Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 30. марта 1905. год.

Никола

Заступник Министра Правде,
Министар Унутрашњих Дјела:
В. Б. Петровић с/р.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе

На предлог заступника Нашег Министра Правде, Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо

за судију обласног суда у Подгорици, за нарочитом дужноста истражног судије

по потреби службе, Стева Д. Лошачића, досадашњег секретара истог суда.

Заступник Нашег Министра Правде, Наш Министар Унутрашњих Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. априла 1905. год.

Никола

Заступник Министра Правде,
Министар Унутрашњих Дјела:
В. Б. Петровић с/р.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе

На предлог заступника Нашег Министра Правде, Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо

за писара обласног суда у Подгорици Видика Вушовића, бив. привременог учитеља првог реда, досадашњег практиканта Велког Суда.

Заступник Нашег Министра Правде, Наш Министар Унутрашњих Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. априла 1905. год.

Никола

Заступник Министра Правде,
Министар Унутрашњих Дјела:
В. Б. Петровић с/р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Као што смо у прошлом броју јавили г. генерал Сава Грујић, предсједник Државног Савјета у Србији стигао је у суботу, 2 о. мј, на Цетиње и одсио у „Гранд-Хотел у“. Ту га је при његовом доласку дочекао и у име нашег министра спољних послова г. В. Гавра Вуковића, поздравео г. Алекса Мартиновић, главни секретар министарства спољних послова, и ставио му се на расположење.

У понедељник, 4. о. мј., у 11 сати прије подне Њ. Кр. В. Господар примио је генерала Грујића у свечану аудијенцију, у којој је г. генерал предао Њ. Кр. В. Господару својеручно писмо Њ. В. Краља Петра, којим његово Величанство топло благодари на изашлимању Њихових Кр. Височанстава Престолонаследника Књаза Данила и Књагиње Милице у Биоград на свечаности крунисања. Говори, измијене ни том приликом, били су веома искрени и братски.

Г. генерала допратио је у дворским колима у Двор и отпустио из Двора г. ађутант М. Церковић. Пред Двором била је упаражена чега војника која је одавала прописане почасти, а војна је музика свирала војнички марш „пред прси“.

Истог дана послније подне г. Грујића посетио је Њ. В. Књаза Мирка, који је око подне с Рајеко овамо стигао, а за тимјем Високопресвештеног г. Митрополита Митрофана, наше министре, великодостојнике и шефове дипломатског кора.

У уторник одвезао се г. генерал у пратњи г. бригадира Ј. Вукотића и додијеленог му капетана г. С. Јовићевића на Ријеку, да се представи Њ. Кр. В. Књагињи Миленци, одакле се је по подне повратио.

У вече истог дана био је у Двору свечани објед у његову част, коме су присуствовали наши министри и великодостојници у потпуној парадни. За вријеме обједна Њ. Кр. В. Господар подигао је чашу за

здравље Њ. В. Краља Петра и срећу и напредак Србије, на што је г. генерал Грујић топло захвалио и наздравио Њ. Кр. В. Господару и Црној Гори. Те вечери Њ. Кр. В. Господар одликовао је г. генерала, који је већ од прије имао I. степен Данилова ордена, златном медаљом Обилића „за храброст“, коју је скинуо са својих и прикочио на генералова прса.

Сјутрадан прегледао је г. Грујић важније знаменитости на Цетињу и положио два красна вијенца на гробове Њ. В. Књагиње Зорке и Књаза Ђорђа Карађорђевића. Да види и унутрашњост Црне Горе, г. генерал полази данас, у пратњи г. бригадира Ј. Вукотића и додијеленог му капетана г. С. Јовићевића, у Подгорицу, одакле у Никшић, а на повратку свратиће и у Острог.

Г. генерал Грујић предмет је опште пажње и свестраног искреног предсудетања, а по вароши прате га свуда најсрдачнији братски поздраву цетињског грађанства. И овдашњи царско руски отпавник послова, г. Соловјев, из особитог поштовања према њему, приредио је у четвртак у царској руској легацији објед, коме су, осим г. генерала, присуствовали још Њ. В. Књаз Мирко и наши министри. Јуче пак, био је г. генерал гост нашег министра спољних послова, г. В. Гавра Вуковића.

— Г-ђа баронеса Кун од Куненфелда, сурруга овдашњег к. к. аустро угарског министра, допутовала је с дјецом из Дубровника, гдје је провела дуже времена.

ЦЕТИЊЕ, 8. априла

Испред обнављања инглеско-јапанског савеза.

Кад су Инглеска и Јапан навад три године склопили савез, нијесу их руководиле једнаке циљеви. Судећи по садржају уговор је био склопљен ради осигурања сталног мира на Далеком Истоку, ради одржања цјелокупности Китаја, изузимајући Манџурију, и ради независности Кореје. У ствари пак, Јапану није било стало ни до цјелокупности Китаја, ни до независности Кореје. То се јасно видјело по томе, што је Јапан у дугим преговорима с Русијом, који су предходили садашњем рату, предлагао Русији, да јој остави у власти Манџурију, ако она њему остави слободну акцију у Кореји. — предлагао јој је уговор, сличан онме, који су мало доцније склопиле Инглеска и Француска односно Египта и Марока. Јапански су државници рачунали, да ће њихов савез са Инглеском утицати на Русију, да се Јапану без крви да оно, што се је он спремао да у крајњем случају отме силом. То се није остварило, и стални се мир на Далеком Истоку мора сад откупити по најужаснијој цијени крвопролића...

Много више важности имао је савез с Јапаном за Инглеску. Цјелокупност Китаја, коју је тај савез подржавао, Инглеској је веома потребна била за ширење њене трговине у тим крајевима, али још важније је за њу било, да помоћу тог савеза заустави руско прогресивно кретање пут Периског залива и Индије.

Нема сумње, да Инглеска страхује од руског упадања у Индију. Кад год се у Инглеској поведе ријеч о преустројству и појачању војске, министри у парламенту отворено изјављују, да ова мора бити спремна за рат, нарочито против Русије. Али сухоземна снага инглеска не би могла издржати руски притисак, а с мора се опет Русија не да заузети. Зато интереси Инглеске захтијевају, да се пажња Русије скрене на Далеки Исток, гдје ће њена војска наћи довољно занимања.

И тако, инглеско-јапански савез и руско-јапански рат диктовали су само политички интереси Инглеске. За Јапан је овај рат, — ма и побједио Русију — велико зло, које све више грози његовом економском стању, што се више отеже, али он је зато за Инглеску право благо, јер слаби новчане и војне изворе своје опасне сјeverно супарнице. Из тог разлога и препоручују сада обнављање савеза с Јапаном сви инглески државници без разлике партија.

Међутим, у самом су се Јапану већ почели дизати гласови у корист другог савеза — у корист савеза с Русијом.

Токијски дописник „Times-a“ изражава погледе угледних јапанских русофила овако: „Није могуће замислити, да ће руска моћ на Далеком Истоку бити за увијек скрпљена. Ако и буде Русија потиснута из Манџурије, неће бити потиснута из Сибира. Оружјем се она може приморати само, да се одрекне врховне власти над Манџуријом и Корејом, али настојати да се она отуд савршено укљони, значило би ударити томољ новим распрама. Зато, у итеру стаљног мира на Далеком Истоку, треба радити, да се по свршетку рата оствари руско-јапански савез.“

„Times“ да опровргне ове ријечи и убиједи Јапанце о користи обнављања инглеско-јапанског савеза, доказује у дугом чланку да Јапанци, кад тога савеза не би било, не би сада ратовали само с једном државом, а овако су осигурани од сваког страног улијетања. „Општа сагласност између Инглеско и Јапана — пише „Times“ — која у случају рата апсолутно обвезује и једну и другу страну, обезбиједила би мир у Азији. Ниједна држава не би се смјела огледати са инглеском флотом, која господари на азијским водама, ни са јапанском војском, која је готова свуда се јавити, гдје би потребна била. Опасност, која пријети Китају, Индији, Персији, Авганистану и отвореним вратима“ на Далеком Истоку, ишчезла би за увијек“.

Таквим слатким ријечима продужује „Times“ и даље, да увјери Јапан, како је само „за његову корист“ обнављање инглеско-јапанског савеза, али лукави Јапан, прије него се на то одлучи, размишља о могућности руско-јапанског савеза, с којим се, по његовој убијеђењу, заиста не би могла огледати никаква држава или коалиција држава.

АУСТРИЈСКО ОРИЕНТАЛНО ДРУШТВО НА ЦЕТИЊУ.

У уторник, 5 о. мј, стигли су на Цетиње чланови Аустро-јапанског Друштва (Oesterreichischer Orient-Verein) под водством свог предсједника г. грофа

Ериха Салма. Због рђавог времена дошло их је овамо само 17 особа, а међу њима били су: г. г. гроф В. Турн, члан аустријског Господског Дома, посланици у Царевинском вијећу: књаз Повински, дворски свјетник А. витез Вуковић и Погачник, минист. секретар Др. Гормес, више индустријалаца и експортера. После кратког одмора представили су се чланови нашем министру спољ. послова г. В. Г. Вуковићу, а за тим су пошли у Министарство финансија, гдје их је дочекао г. министар Лазар Мијушковић и у дугом разговору сестрано им изложио наше економске потребе.

У 4 сата последије подне Њ. Кр. В. Господар примио је у нарочиту аудијенцију чланове друштва, које је предводио овдашњи к. к. аустро угарски министар, г. барон Кун. Пошто је Њ. Кр. В. Господару г. министар представио све присутне, предједничко друштво, г. грф Салм поздравео је Њ. Кр. В. Господара говором на француском, а г. витез Вуковић на српском језику.

Њ. Кр. В. Господар одговорио је француски на ове поздраве:

Господине Предједниче,

Поздравео сам Ваше друштво, чији сте Ви, господине грофе, достојни предједник чим се оно основало. Постојано желећи, да се економски односи Моје Земље побољшају, ја сам предвиђао колико је за нас корисно, да се упознамо с Вашим друштвом, да му изложимо начин како би се уклонили сви спорови са једне и с друге стране и да тражили пут узajemног повољног развоја за добробит и напредак економских односа између Велике Монархије и Моје Земље. Због тога сам и наредно Мојој Влади, да Вам буде на потпуно расположење за свестране извјештаје, који би Вашем поштованом друштву потребни били. Поздрављам Вас, господо чланови Аустријског Оријенталног Друштва, добродошлицом у Моје горе!

Поздравни говор г. грфа Е. Салма гласи:

Ваше Краљевско Височанство!

Аустријско Оријентално Друштво, основано прије годину дана, има за задаћу да побољша економске односе са државама на Истоку и да уклони неспоразуме, који по гдјекад искриву било с једне било с друге стране Друштво мисли, да ће најбоље тај циљ постићи проучавањем на лицу мјеста оних земаља, које га занимају и због тога оно предузима путовања, а отварањем изложба упознаваће народе с аустријским производима, који су за извоз најподеснији. Прво путовање, које предувесмо, има да нас упозна с државом Вашог Краљ. Височанства. Друштво гаји најискреније ожећаје за Црну Гору, за њеног витешког Господара и цијели Књажевски Дом. Наша је искрена жеља,

да Бог очува Ваше Краљ. Височанство, и да Ваше Краљ. Височанство благоизволи милостиво одобрити наше тежње које сам лојално предочио. Дозволите ми, Ваше Кр. Височанство, да Вам поднесем осјећаје најоданијег поштовања нашег друштва.

Да живи Њ. Кр. Височанство Књаз Никола!

Г. А. витез Вуковић држао је овај говор:

Краљевско Височанство!

Као син братског и сусједног народа сматрам за велику част, да скупа са овим друштвом, које Вам је сада било представљено, ступим пред Вашу Краљевску Висост и да могу по налогу и жељи овог друштва управити на Вашу Краљевску Висост неколико скромнијих ријечи.

Не могу с мањег, што се тиче моје особе, а да не дам искреног одушка великог задовољства, да ја ступам пред честитог Књаза Црне Горе, за чију јуначку и витешку личност вазда, као и наш народ, имамо смо дубока поштовања и дивљења.

Ми смо амо дошли, провикнути дубоком жељом, да пограничне прилике са лијепог Црном Гором, на чијем пријестолу сједи Ваша Краљевска Висост, у економском погледу подупремо и удесимо на корист и на срећу обичног сусједних држава.

Аустријско источно друштво, које је предузело на се тај задатак усуђује се Вашој Краљевској Висости изразити дубоко почитовање скромном надом да ће ова економска акција, коју смо ми започели, наћи одзива код Ваше Краљевске Висости. Ја такођер завршујем са најискренијим жељама за честиту и витешку личност Ваше Краљевске Висости, за сву јуначку и заслужну Династију Петровић-Небогаша као и за цијелу јуначку славу Црну Гору.

Послије извјештаја г. Кр. В. Господар разговарао се подуже с појединим члановима, и срдечно се од њих опростио. По изласку из Двора сви су се упутили у Дворац Њ. В. Књаза Мирка и записали у књигу посјета.

У вече позвао их је г. министар барон Кун на чај у аустро угарску легацију, гдје су се окупили око 9½ сати. Мало иза тога стигли су тамо Њ. Кр. В. Господар са Њ. В. Књазом Мирком и наш министар спољних послова г. В. Г. Вуковић, и подуже су се ту задржали.

Овим својим првим путовањем потпуно задовољни, сви чланови Оријенталног Друштва повратили су се сјутрадан у Котор.

РАТНЕ ВИЈЕСТИ

Руска тихоокеанска флота.

Руска флота, која је спремна за бој на Далеком Истоку, састоји се из ових бродова:

пуковник ми показа два дуга паралелна гвоздена цилиндра, чији су отвори износили више од два метра у пречнику, као неки мали тунели. Ја сам с чуђењем посматрао те гране гвоздене цијеви, које се губише у даљини.

Наједанпут ми свану пред очима.

Прије извјесног времена прочитао сам у једним америчким новинама, да је неки пуковник Пјерси пронашао некое ново саобраћајно средство између новог и старог свијета. Тај поносити проналазач остварио је у истини горостапан план, да веће Јевропу и Америку са два подморска тунела.

И тога господина Пјерси имао сам пред собом.

У глави сам још једном прешао све појединости онога чланка, све оне горостапане бројеве, о којима је тамо била ријеч. Шест стотина хиљада кубних метара гвожђа у тежини од тринаест милиона тона; и двије хиљаде бродова сваки са по двије хиљаде тона, који су тридесет и три пута морали да пренаде пут из Јевропе у Америку да материјал снесу на америчку и инглеску обалу, на крајње тачке оба краја овога гвозденог тунела!

И тај тунел био је састављен из безброј цијеви од три метра дужине, а цијела цијев била је омотана мрежом од челика и омотом од једне материје као гутаперке.

У тим грдним цијевама бјеху смјештени вагони, који су се покретали вјештачким притиском ваздуха, као год у пневматичкој пошти. Та вагони упоредени са жељезничким, представљали су право савршенство, јер се нијесу дрмусали и

1) *Ескадра вице-адмирала Рождественског.* Ова је ескадра подијелена у двије дивизије под заповједништвом контра адмирала Фелкерзема и Енквиста, а броји осам оклопача („Књаз Суворов“, „Бородино“, „Император Александар I. I.“, „Орел“, „Ослабља“, „Наварин“, „Спиго Велики“, „Три крестарице 1. разреда („Дмитриј Донски“, „Олег“, „Аврора“) четири крестарице 2. разреда („Алмаз“, „Свјетлана“, „Изуруд“, „Кемчуг“), десет помоћних крестарица („Рион“, „Днепр“, „Терек“, „Дя“, „Урал“, „Нижни Новгород“, „Кубан“, „Ир-тиш“, „Анадир“, „Аргун“), четиријест контрапредвача („Блескачи“, „Безупречни“, „Бједоја“, „Бодри“, „Вистри“, „Брави“, „Грозни“, „Громки“, „Прозорљиви“, „Пружителни“, „Резва“, „Тверди“, „Точни“, „Тревожни“), двајест транспортних бродова („Кијев“, „Вронеж“, „Књаз Горчаков“, „Владимир“, „Тамбов“, „Јарослав“, „Китај“, „Кореја“, „Меркур“, „Јупитер“, „Камчатка“, „Метеор“), један болнички брод („Орел“) и неколико извиђачких бродова за угљ (до сад се зна за њих 16); свега дакле 51 руски брод, од којих је 38 ратних бродова.

2) *Самостална дивизија контраадмирала Небогашова,* која се састоји из једне оклопаче („Николај I.“), три оклопаче крестарице („Сејавин“, „Апраксин“, „Ушак“, „Једне крестарице 1. разреда („Владимир Момак“), једне крестарице 3. разреда („Рус“), пет транспортних бродова („Лавонија“, „Куронија“, „Ксенија“, „Граф Строганов“, „Свир“, и једног болничког брода („Кострома“); свега дакле 12 бродова, од којих је 6 ратних бродова.

3) *Дивизија контраадмирала Јесена* (у Владивостоку), која броји: три крестарице 1. разреда („Громобој“, „Росија“, „Богатир“), двије контрапредваче („Божја“, „Буји“, „Тријнајест торпедњаца и подвојних лаја („Касатка“, „Палим“, „Граф Шереметјев“, „Копска“, „Скат“, „Макрел“, „Стерлад“, „Фрел“, „Осетр“, „Лосос“, „Бјелуга“, „Сом“, „Шчука“), пет транспортних бродова („Камчадал“, „Монгулај“, „Усури“, „Сунгари“, „Селенга“); свега 23 брода, од којих је 13 ратних бродова.

Према овом расположењу руска тихоокеанска флота сад са 57 ратних бродова, а за њено појачање спрема се још четири ескадра, о којој у појединостима још ништа није познато, и ње се само толико о њој јавља, да ће бити јача, но што се у почетку рачунало и да ће она половином овога мјесеца кренути на бојиште.

Трећа руска ескадра адмирала Небогашова.

Потоње вијести јављају, да је Рождественски без икакве битке са цијелом својом флотом кренуо од Анамбаских острва у сјеверно-источном правцу и да је стигао до залива Камранх. Овај залив на Анамској обали лежи 320 километара сјеверно од Сајгона. Овдје неустраниво напредовање руске флоте порушило је одједном све комбинације и рачуне јапанске штампе о догађајима најближега времена. Рачунало се, на име, да ће се руски адмирал бити код Анамбаских острва, докле му се не приближи трећа допунска ескадра адмирала Небогашова. Међутим Рождественски се код Анамбаса задржао само 48 часова, је се код њих био усидрио у нељезу сабој, а у уторак око поноћи кренуо се даље, али куда, да ли у Сајгон или у јапанске воде, то нико није знао. По зато је сад стпочело јаче интересовање за ескадру адмирала Небогашова, која се прије 15 дана кренула из Цибутја. Неки мисле, да ће

чшли су глатко. А што се тиче цијене због простог кретања — фабуловано јевтино! Међутим, брзина вођење била је таква, да се нија могла ни замислити. За то је воз и пренао десет хиљада шездесет и шест километара у једном сахату.

Све ми је то, што сам читао, излазило мало по мало пред очи и то огромно преуаске, које је изгледало чисто невјерогатно, — било је дакле остварено. Обје горостапане цијеви, оба тунела, гледао сам пред собом. Па ипак — нијесам вјерован!

И ако се могло узети, да су тунели готови, ипак нијесам могао вјеровати, да ће људи у њима путовати. Али највише ми је изгледало немогуће путовати вагонима, који се крећу притиском ваздуха и талвом брзином, која се не да ни замислити.

Мој пратилац бјеше примјетио да сам ја почео сумњати, па ми рече:

— О, молим вас, ништа није лакше од тога. Нама је потребан само довољан број мјехова, сличних онима, које коваичи употребљавају. На тај се начин ваздух, да се тако изразим, безгранично сагодно и брзином извучи и кроз тај оркан вагон за два сахата и четрдесет минута пренаљује четири хиљаде миља између Бостона и Ливрпула, дакле готово брзином топовског метка.

— За два сахата и четрдесет минута? — понових ја чуваћи се и немогући доћи себи.

— Тако је, као што вам рекох! А шта мислите, шта ће све та брзина донијети? Ливрпул је за четири сахата и четрдесет минута у напријед по вјремену. Један путник, који се дакле крене из Бостона у

ова ескадра ићи право за Рождественским, али већина држе, да ће она засићи око Јапана с источне стране и можда напаста на велика јапанска пристаништа с те стране, на којој Јапанци сад немају никаквих бродова за заштиту обале, јер су сви на противној, западној, страни. Гдје треба сачекати Рождественског. Једно је, међутим, факт, да цио свијет данас с највећим нестрпљењем очекује, како ће се догађаји развити, и да су јапански кругови изненађени количином руских убојних бродова, јер се уопште мислило, да Русија не располаже толиким бројем убојних поморских јединица.

Сахалин.

Војни губернатор острва Сахалина, генерал лајтнант Лапунов располаже овом војном снагом: 4 резервна батаљона имфрантерије; „Корсаковски“, „Александровски“, „Дујски“ и „Тимовски“, сваки са четири чете; 1 лака пољска батерија са 8 и пола батерије („Корсаковска“) са 4 топа. У свем налази се дакле, на Сахалину 4617 војника са 3340 пушака и 12 топова.

Предаја Портартура.

Варшавски листови донијели су вијест, да је нарочита војна комисија, која је по налогу министра војног објављена, да испита узроке и околности о предаји Портартура, осудила генерала Стесеља, заповједника Портартура на смрт. Та је вијест потпуно неоснована, јер комисија је оглочала свој рад тек на 1. априла о г., а и по гласу § 336. руског војног судског законика, није њен задатак, да суди браниоцима Портартура, него да тачно и потпуно на основу докумената, оцјени услове, у којима се је Портартур предао. По мишљењу неких чланова комисије, херојска одбрана Портартура у течају много мјесеци, сматра се као јединствена свијетла појава у тешким тренуцима садашњег рата. Комисија је опумоћена, да свој закључак састави без икаквог војног прокурорског надзора и утипаја. Као свједок комисија ће позвати све учеснике одбране Портартура, који сад живе у Петрограду, како војног тако и поморског надлештва. Рад комисије ће се по свој прилици продужити на дуже вријеме, јер лако је могуће, да ће се писмени извјештаји тражити и од гдјекојих руских сфидира, који се сада налазе у јапанском ропству, а тако и од оних, који живе изван Петрограда.

Комисија, која је састављена од виших генерала и адмирала, чија смо имена поменули већ у прошлом броју нашег листа, држи своје сједнице, и то тајне, у здању Александровске војно-јурисдиктне академије у Петрограду.

Срби под Мукденом.

Међу стотинама руских официра, који су у страшним биткама под Мукденом рањени или убијени, у списку рањених налазе се и три Србина: потпоручник Томашевић из Црне Горе, поручник Ђорђе Мирковић из Србије и Пјетар Букман из Бачке као прпоручник. Сва тројица су тешко рањени.

Јапански ђаци и рат.

Један од портартурских бораца, мичман М. Г. Гариш овако карактерише одношј јапански према рату:

Бивши рањен нашао се је у болници, гдје се упознао с једним рањеним Јапанцем, ђаком токијског универзитета, који је као редов отишао на бојно поље, и то на овај начин. Јапанска је влада неколико

девет сахата, стиже у Ливрпул по подне у три сахата и четрдесет и пет минута, тако рећи дан прелети страховитим брзином А с друге стране, ако се неко крене из Ливрпула у подне, дакле у дванаест сахата, стиже у Бостон истога дана и то још прије подне у девет сахата и тридесет четири минута, дакле цио је пут пренао тако рећи за — ништа и још му остаје два и по сахата до ручка, дакле до онога времена, када се из Ливрпула кренуо. Ако то није нешто чега свијет до данас није имао, не зовем се Пјерси!

И сам нијесам знао, шта да помислим. Да ли имам посла с каквом лудом, или би требало баснословном причању у истини вјеру да поклоним, и ако се мој дух противу тога збијеки опирао.

— Лијепо, — рекох на пошљетку, — узмимо, да је све то тако као што ви причате, да путници путују ђаволском брзином, али како ћете да брзину смањите, кад вам затреба, како ћете воз задржати? Код такве брзине све ће отићи у комадиће!

— Никако, — рече пуковник Пјерси слежући раменима, — нашим тунелом струјаће по потреби ваздух у супротном правцу. Кад се воз крене из Бостона, телеграф извјештава о томе станичким персоналу у Ливрпулу, који тада предузима потребне дјере да по потреби смањи брзину или задржи воз на путу за Ливрпул. Отвори се просто један велики вентил, којим ваздух полети у споредан тунел таквом силом, да задржава воз мало по мало, док не учини да савим стане. Као што видите, у мјесто коначне употребљавамо ваздух. Али зашто бих вас ја дужим обавјештавањем

ЛИСТАК.

БРЗИ ВОЗ У БУДУЊНОСТИ

— пошљедња прича Жила Верна —

— Назите! — рече мој пратилац. — Ту су степенице

Ја се почех спустати низ степенице и у брзо сам се нашао у једној дугој дворници, која је била јако осветљена са безброј електричних лампиона, који су бацали своје зраке на рефлектор, те свијетлост појачавали. У овој дворници владала је дубока свечана тишина. Није се могла никаква људска душа видјети. Гдје сам ја то био? Шта ћу овдје? Ко је био мој тајанствени пратилац? На ова та питања, која сам себи поставио, остадох без одговора.

Ми се повлачисмо још кроз неко мрчне ходнике, песмо се уз степенице, прелазисмо из одјељена у одјељена, која бјеху раздвојена металним вратима и тешко се за нама затвараху.

— Ви по свој прилици мислите о томе, господине Верне, у чије сте руке управо допали, је л' те? — рече мој вођа. — Допустите с тога, да вам се прије свега представим: ја сам пуковник Пјерси!

— Мило ми је. Али гдје се ја то налазим?

— Гдје? За Бога, у Бостону, у Америци, на једној станици...

— Станица? Каквој станице?

— У станици „Boston Liverpool-Pneumatic Tubes Company“. Па нахнувши руком

пути раније јављала, да ће Портартур у тај и тај дан бити заузет. Због тога су се у Токију свиком назаначеног дана приређивале народне свезаности и свици је пут телеграф доносио радосним Јапанцима потпуно разочарање. Тада су студенти токијског универзитета, на број њих око двије хиљаде људи, предали микаду резолуцију, да се генерал Ноги и други војсковође војске под Портартуром смијене с другим енергичним људима, који би испунили вољу јапанског народа, т. ј. заузели одмах Портартур.

На ову резолуцију дошло је овако рјешење микадово: да се свијех на резолуцији потписаних двије хиљаде љака пошаље у помоћ војсци генерала Ногија ради што бржег заузимања Портартура.

Одмах су обукли у војничке хаљине студенте и послали их у Далзи.

Студенти су учествовали у јуришима на Артур и кад је град био заузет, остало је свега само њих 50 од двије хиљаде.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Стечај на награду на књижевног фонда архимандрита Дучића.) Према завјештању оснивачеву да Академија на прихода његова књижевног фонда сваке године награђује „расправу или монографију, или цијело дјело из српске историје (политичке, војничке и црквене); а може и из српске филологије, географије и етнографије у опште (садржина списа не може бити политичке природе)“, а на основу правила о овој задужбини, одбор који њиме рукописе, расписује онај стечај за награду најбољег списа: 1. Ове године наградиће се најбољи спис из области наука обухваћених првом групом, т. ј. из српске историје, политичке или војничке или црквене. 2. Величина је награде за ову годину осам стотина (800) динара у сребру. 3. Спис треба да внесе најмање шест штампаних табака средње осмине. Награђени спис је својина почтева, али се игра штампати у оном облику, у ком га одбор за награду буде одобрио, и у оноликом броју примјерака, к љико најмање одбор буде одредио. 4. Писцу ће се награда издати, кад поднесе Академији 50 штампаних примјерака награђеног списа. 5. На штампаном листу награђеног списа стајаће „Наградила задужбина арх. Пић. Дучића“, а испод тога слика завјештаоачева. 6. Писци који желе да им спис буде награђен из ове фондације, треба да их пошаљу Српској Краљевској Академији најдјеље до краја децембра ове године. 7. Списи се могу слаати и под пишчевим именом и без тога; у овом другом случају писца је дужан ставити знак на спису и исти такав на завоју затвореног писма, у коме ће бити име његово. 8. Штампани списи не могу се подносити за награду.

(Српски Универзитет у Београду.) У понедјељник 28 марта о. г., почела су предавања на свима факултетима српског Универзитета. Свечано отварање овог највишег просвјетног завода у Србији, извршиће се у почетку школске године 1905—6. Љетњи течај ове школске године свршиће се по одредбама бивше Велике Школе.

(Народна школа код Лужичких Срба.) Нашим читаоцима познато је оно малено српско племе уред Саксонске и Пруске, које је кроз неке и уред нијемштине очувало своје српско име и обичаје, и ако је било принуђено, да напусти вјеру

својих праједова. То племе зове се Лужички Срби. У селима лужичких Срба у Саксонској у ови школама учи се вјеронаука на српском језику једино тамо, гдје је и богослужење на српском језику, али уз то ваља настојати, да дијете све то и немачки учи. Читати и писати учи се одмах с почетка и српски и немачки. Саксонска влада ништа не чини у корист српског језика. На средњим завдима нема ни једнога сталног учитеља за српски језик, а у самом Будисину има до стотине ученика Срба. Србима у Пруској још је горе. Тамо су по школама у српским селима појавили се Ибеници учитељи, који сурово поступају са српском дјецом. За сваку српску ријеч туку дјецу у школи. Надзорници гоне учитеље на германизацију, а учитељи, ма да су и Срби, говоре више немачки. Родитељи хтјели не хтјели, пријемани су да своју дјецу гоне, да уче немачки, да им се у школи не ругају и да их учитељи не казне. У Саксонској имају католички Срби школске књиге за вјеронауку само српске, али латиницом штампане, евангелија српско немачке, и то на једној страни српски текст, а на другој немачки. Закон допушта више, али сами га Срби не испуњавају.

(Православна црква у Чехи.) Међу Чехима одавно је започет покрет да се врате у Православље, у које су их увели словенски апостоли, а из којих су донели стигнути и покатоличени. Православних Чеха има већ доста у чешким и другим земљама, али досад нијесу били организовани у своје црквене општине, но на пр. у Бечу припадају српској црквеној општини, у Прагу руској и т. д. Међутим сад се и у тој области пошло мало напријед. Као што се из Прага јавља, прашка руско чешка црквена општина добила је рјешење рускога св. Синода за оснивање православне цркве у чешким земљама. У свој цркви служиће се служба божја старим словенским и руско-словенским језиком. Та црква ће бити аутокефална и добиће свој статут, (као што га имају на пр. грчке цркве у Аустрији), док не буде имала свога епископа. — У својој предмети св. Синоду траже Православни Чеси, да Јан Хус и Јероним Прашки буду проглашени православним свецима, осим тога да се у богослужењу и обредима дозволи појање хуситских pjesама, траже јавну исповијест (а тајно да се исповједа ко хоће). За сада им је црква смјештена у једној од најљепших старо-католичких цркава, цркви св. Николе.

(Највећа библиотека.) Највећа библиотека на свијету је „Национална библиотека“ у Паризу, која садржи више од 2.000.000 штампаних књига и отприлике 210.000 рукописа. Послије ње долази „Британски Музеум“ у Лондону, који има 1.600.000 свезака и „Царска Библиотека“ у Петрограду, која броји нешто више од 1.100.000 књига. „Краљевска библиотека“ у Минхену садржи 950.000 свезака. Берлинска — 850.000, Дрезденска 540.000, „Библиотека Гетингенског Универзитета“ — исто толико и Бечка Библиотека — 430.000 књига. Британски Музеум, који није само библиотека, него је још историјски и природњачки музеум, издаје сваке године по један годишњи извјештај. Из тога се извјештаја види, да музеум има годишње близу милион посјетилаца; преко 200.000 од њих посјећивали су читаоничке дворане и у њима су употребљивали на 1.300.000 разних дјела. Британски Музеум добија често поклоне и завјештања. Тако

авано непрекидним кретањем нашега воза. Моје чуђење расло је сваког тренутка све више и више и ја сам еједио мирно и повучено гледајући укочено преда се. На тај начин протече један сахат, кад наједанпут осјетих неку хладноћу на челу и по лицу. Те се трох из оне забуне. Дигох се и ухватих се рукама за лице. Било је млеко. Како је то могуће? Од куд да је лице влажно? Да се случајно није тунел покварио и океан стао капљати кроз поре челичне цијеви у вагон?

Неописан страх бјеше ме спопао. Осјећао сам крупне капље зноја на челу поред воде, која је одавно влажила моје лице. Језа ме јача спопала, страх опаснији и ја хтједох викнути пуковника Пјерси за помоћ.

— Али, за Бога, Жиле, зар још ту еједиш? Та киша пада! — чуо сам глас моје жене из далека.

Пробудио сам се и видио да сједим у својој пријатној башги, докле је с неба падала свјежа мајска кишница, која је учинила крај моме спавању и мојим сновима. Преданом на столу лежала је гомила америчких листова, па и број са познатим чланком, у коме се на чисто амерички начин причало на дугачко и на широко о новој вези Америке с Јевропом, старог и новог свијета! Сан ме је при читању осеојио и за вријеме спавања дух се мој непрекидно бавио овом темом. Плашан се само, да идеја пуковника Пјерси не буде само сан, као и доживљај, који сам ја овдје испричао.

је на пр. Тома Кири Талинг тестаментом оставио музеју једну абирку поштанских марака, која је јединствена на свијету и која се цијени на 1.250.000 круна. Томе је долао још и годишњу ренту од 25.000 круна за оснивање специјалног музејског одјељења за скупљање марака и њихово одржање.

(Усправно писмо укида се у школама.) Искуство с усправним писмом, које је у неким државама обавезно уведено у основне школе, није потврдило оних на да и тврђња, што су му претходили. Кад се је усправно писмо за школе препоручивало, изшло је много чланака, у којима се је оно у првом реду бранило хигијенским, а за тим и другим обзирима, међу којима се особито истицала јасноћа и љепота рукописа с усправним писмом. Хигијенски су разлози доиста на први мах исповирали, јер се је предпостављало, да ће се дијете, пишући усправно, безусловно и држати усправно. Али искуство је показало, да се и при усправном писму коректно држање дјечијега тијела може само с највећом пажњом и непрестаним опомињањем учитеља постићи — баш као и код косог писма. Што се пак тиче љепоте и јасноће усправног писма, да и не говоримо о брзини писања, могли смо се на своје очи уверити, да су све априорне тврдње у том погледу биле неосноване. Усправни је рукописи лијепо само овдје, кад је калиграфијан, а калиграфија не може се захтијевати у практичном животу; у сваком пак случају калиграфирано косо писмо много је љепше, него усправно. Ако се пише усправним писмом брзо и некалиграфично, излази рукопис неурјатан, стиснут, нејасан. Није с тога чудно, што су против усправног писма особито протествовале оне институције, које су у вези с практичним животом и практичним потребама, н. пр. трговачке куће, које су примале небројене тужбе на рукопис ученика трговачких школа. И ови ученици, као уопште ученици средњих школа, били су практичном погледом принуђени, да са усправног писма пријеђу на косог, а то је имало обично резултат, да рукопис није био коректан и лијепо, ни у оном ни у овом положају.

Са свих ових разлога укинула је овајех дана кр. земалска влада у Хрватској и Славонији усправно писмо у тамошњим основним школама и завела од нове школске године и опет косо писмо као обавезно. Ми држимо, да нико за усправним писмом неће сузе пролити, јер се је и овом згодом показало, да је пракса јача од сваке теорије, за чију примјену нема свиђ нужних практичних услова.

(Књижевни оглас.) Ушла је у штампу и до 10. априла о. г. разаслаће се свима који докле буду претплаћени, прва свеска историјскога дјела, које ће излазити два пуца јесечно у свескама од 80 до 100 страна велике осмине, под насловом: Крај Једне Династије, прилизи за историју Србије, од 11. октобра 1897. до 8. јула 1900. од Др. Владана Ђорђевића.

Цијена је: за претплатнике из иностранства једну круну и десет хелера мјесечно. Издава претплате продаваће се свака свеска по круну. Ко дакле, жели да набави цијело дјело, не само јефтиније, него брже и сигурније, нека се претплати код које књижаре у Београду.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 8 априла.

(Личне вијести.) Министар финансија, г. Лазар Мијушковић, отпутовао је у иностранство, а у његовој дужности заступаће га до повратка предсједник Државног Савјета, министар унутрашњих дјела г. В. Војо Петровић.

(Из Митрополије.) У овдашњој Манастирској цркви страње седмице црквени обреди вршиће се овим редом:

Почињући од Цвијетне недјеље, па све до Великог петка у вече почињати ће служба у 7½ сати у вече. На Велики понедјељак, утврник и сриједу читаће се св. Евангелије и часови од 8. сати изјутра па до подне — у сриједу ће бити и прејесосећења св. литургија у своје обично вријеме. У четвртак почети ће св. литургија у 11. сати прије подне. У петак царски часови почети ће у 10. сати прије подне. Истог дана вечерња у 4. сата послје подне. У суботу св. литургија почиње у 11. сати прије подне. На св. Воскресеније јутрења почиње у 5 сати у јутро, а на ове одмах ће започети св. литургија.

(Цетињска Читаоничка Штросма јеру.) — Поводом смрти владике Штросмајера ушутла је и наша читаоничка као литерарно друштво и као збор цетињске интелигенције, телеграм Југословенској Академији у Загребу, чији је покровитељ пок. владика био, у коме је изразила своје саучешће у губитку овог великана, који је својим цијелокупним, а нарочито културним радом задужио не само браћу Хрвате, већ и цијело Словенство.

(Нови цигар-папир код нас.) Општина вароши Цетиња, у чију је корист монополисан цигар папир (картаце, за Цр-

ну Гору, стигла је прва поруџбина тога папира и разаслаће се оним препродавцима, који то траже, а треба се за ово обратити директно Управи Општине Вароши Цетиња, докле она одреди своје магацине за овај артикул у свијема важнијим мјестима у држави. Монополисан цигар-папир има десет врста различних по каквоћи, које врсте носе имена: „Цетиње“, „Подгорица“, „Никшић“, „Колашин“, „Бар“, „Улцињ“, „Данилов град“, „Ријека“, „Андријевица“ и „Вир“, што је означено и на кутијама и на етикетама сваке књижице цигар-папира, те онај, који буде цигар папир поручивао, треба да означава колико кутија које врсте жели.

Новац се за цигар папир даје одмах по одбитку процента, који се уступа за пре-продају, а овај је за сад 5% од продајне цијене папира, која је цијена ваљана на свакој књижици папира и по којој се мора исти продавати потрошачима.

Овај цигар папир, који набавља Општина Вароши Цетиња, добар је по каквоћи, а цијена му је мања но што је дотичним врстама била досад, при том формати су удесни, а етикете на кутијама и на књижицама украшене су код неких врста ликовима Њихових Краљевских Височанства Њазва Господара и Њазнање Милене, а код неких ликовима Њихових Краљевских Височанства Њазва Насљедника и Њазнање Милене, српским трбојкама и другим орнаментима.

Врста цигар-папира, која носи име „Цетиње“, најскупља је и вриједи књижица 8 хелера, а она што носи име „Вир“, најјевтинија је и продаваће се књижица по 4 хелера. Остале врсте варирају између цијена ове двије врсте.

Телеграми Бечког „Кор. Биро-а“

Рат између Русије и Јапана.

ТОКИЈО, 4 априла. — „Рајтер“ јавља: јапанске поморске власти објавиле су, да су ступиле на снагу уобичајене забране даљег саобраћаја у обрابعној зони, која обухвата острвља Пескадорес, Окинава, Опима, као и округ око Осуми.

СИНГАПУР, 4 априла. — „Рајтер“ јавља, да је немачки параброд „Prinz Heinrich“, на којем се налази јапански принц Арисугава и његова супруга, опазив 1 о. м. око подне 18 руских ратних лађа у заливу Камранх, сјеверно од Сајгона.

ПЕТРОГРАД, 5 априла. — Љињевић јавља цару 3 о. м.: наше лијево крило напало је и покорило непријатеља, који је држао био висове код мјеста Фухул, одбило га из Мејана и заузело ово мјесто. Непријатељ се повукао у Нандсаи-могила, три миље југо-западно од Мејана. Наше одјељење, упућено да непријатеља заобиђе, нашло је да је непријатељска позиција бранена јаким пјешадијом и пет топова. Јапанци су се очајно одупирали.

ТОКИЈО, 5 априла. — (Званично.) Пет јапанских ескадрона ушли су ноћу 2 о. м. у Свјенчинг, који лежи на путу Факумен-Форгеван и потиснули су непријатеља к сјеверу. Непријатељ је оставио 8 мртвих, а ми смо изгубили 2 војника.

САЈГОН, 5 априла. — Адмирал Жукијер са брода „Таку“ послао је крстарицу „Descartes“ у залив Камранх, око којег се усидрио виши број руских лађа Руска ескадра, која броји 18.000 људи, од свог поласка из Јевропе изгубила је само 8 људи ушљед болести.

ПЕТРОГРАД, 7 априла. — Љињевић јавља цару 4 о. м.: непријатељ је 1 о. м. поново предузео офанзиву у правцу Симанпас-Чихотсу. Јапанци су послаје битке заузели Падјатсе и Наусаучетсе.

ТОКИЈО, 7 априла. — (Званично.) Јапанска војска напредовала је пут Тунгуа, 50 миља источно од Сингчинга и заузела 2 о. м. то мјесто. Непријатељ се повукао к сјеверу. Иначе на бојишту нема никакве промјене.

САЈГОН, 7 априла. — Руска ескадра под заповједништвом Рожественскога налази се још у заливу Камранх. Адмирал Жукијер предузео је све мјере да се очува неу-тралност.

ХОНГКОНГ, 8 априла. — Гувернер је забранио извоз угља.

ПАЗИЗ, 8 априла. — Овдашњи јапански посланик Мотоно предуео је кораке код Делкасе-а, да обрати његову пажњу на објављено присуство руских бродова испред залива Кам-ранх.

ПЕТРОГРАД 8 априла. — „Тел. Агенција“ јавља из Гудсвадова, да јапанска војска напредује к сјеверу. Китајско становништво, које се је било мало примирило, почело је опет бјекати из области руског десног крила.

ПАЗИЗ, 8 априла. — Министарство спољних послова изјављује да кораца јапанског посланика Мотона немају карактер формалног протеста против тобжине повреде неутралитета од стране Француске с обзиром на руску флоту. Мотоно је желио само добити увјерење, да ће се Француска и даље држати строгог неутралитета.

ПАЗИЗ, 9 априла. — Из Петрограда се јавља, да је адмиралитет уповорио Рождественскога на велике опасности, у које би довео општу мироћу, кад би противно закону о неутралитету стојао и дуже са својом ескадром у близини обале Анама.

ПЕТРОГРАД, 3 априла. — На молбу св. Синода, да се савове сабор и одреди избор патријарха, цар Никола је својеручно написао: „Не могу у ово немирно доба извести тако велике ствари, које изискују мира и промишљања. Придржајем себи, да у агодно вријеме по примјеру правовјерних царева, цијело ово питање изнесем на дневни ред и савовем сабор све руске цркве за расправљање вјерских послова и црквене управе“.

РИМ, 4 априла. — Жељезнички радници закључили су, да прекину радњу.

АЛЖИР, 4 априла. — Инглески краљ и краљица стигли су овамо на свом броду. Гувернер и представници власти попли су на брод да поздраве Величанства. Краљ се је извезао на обалу и пошао у двор гувернеров, одакле се је, послје саставка с гувернером, опет повратио на брод.

ВАРШАВА, 4 априла. — Ратни суд осудио је на смрт три особе, које су учествовале у немирима мјесеца јануара.

ФОР ДЕ ФРАНС, 5 априла. — Монпеле почео је назад неколико дана да опет избацује велику количину лаве.

РИМ, 5 априла. — Из провинције се јавља, да скоро на свим жељезничким станицама влада потпуни мир. Немири се појављују само дјелимично.

БИОГРАД, 5 априла. — Званично су наименовани за ађутанте краљеве мајори: Михајло Давидовић, Божидар Терзић и Душан Димитријевић, а за ординаис-официре краљеве капетани: Вогићевић, Крстић, Павловић, Јовановић и Костић.

ЛИМОЖ, 6 априла. — Међу радницима у разним фабрикама појавили су се озбиљни немири. Неколико радника је затворено, а кад их власт није хтјела ослободити, другови су им разбили врата од затвора и опљачкали више кућа Коњица их није могла рашћерати и пуцала је на њих. Један радник је убијен, а три тешко рањена. Много војника рањено је камењем, којим су их радници гађали.

МОСКВА, 6 априла. — Калајев, убица великог књаза Сергија, осуђен је на смрт.

ПАЗИЗ, 7 априла. — Приликом расправе о буџету Делкасе је изјавио, да је мароканска влада у начелу пристала на француске предлоге и да расправе о томе правилно теку. Делкасе је изјавио представнику немачком, ако француске изјаве о том

питању не би задовољавале, да би он био вољан поупити их, како би нестало сваког неспоразума.

РИМ, 7 априла. — Жељезничка служба на свим пругама тече правилно.

ЛИМОЖ, 7 априла. — По званичном извјештају за вријеме јуче ратњег сукоба, рањено је камењем 197 војника а један радник је убијен и четири тешко рањена.

БИОГРАД, 7 априла. — Тврди се, да су српске комитетлије образовале једну чету, која се састоји из: једног мајора, 2 капетана, 4 поручника, 12 потпоручника и 60 војника, и да је та чета пошла у поведјелник из Биограда за Врање, да одакле упалне у Стару Србију.

Гласови о министарској кризи продужују се, али се у владиним круговима надају, да ће ипак доћи до споразума с Круном односно вајма.

БИОГРАД, 8 априла. — Шеф краљевог кабинета, др. Јаша Ненадовић, дао је оставку.

КАНЕА, 8 априла. — Књаз Ђорђе отворио је скуштину говором, у коме је изложио корјак, које је предуео код велетила у прилог сједињења Крита са Грчком. Скупштина се је једногласно изјавила за то сједињење и изјављујући књазу повјерење, замолила га је, да овај њек једногласни закључак достави велетилама. Посланици су положили заклетву на име краља и грчког устава. У провинцији су држане јавне скуштине, које су се изјавиле за сједињење.

ПАЗИЗ, 9 априла. — Глас се, да је министар спољних послова, Делкасе, дао оставку.

БИОГРАД 9 априла. — Званично се опровргавају гласови о министарској кризи.

ПЕТРОГРАД, 9 апр. — Руски министар у Пекину, Лесар, умро је.

Приватне објаве.

Поштанске употребљене марке уз најповољније цијене купујем

Neurauer J.

B-Siklós (Hongrie).

P. 12 Бр 95 12-12

НА ОСОБИТУ ПАЖЊУ

Пошто је продаја разних предмета по 50 хелера, од неколико година у Бечу произавела велику сензацију због нејеро-ватно ниске цијене појединих предмета, то, одговарајући ми многа питања, изјављујем са овим, да ћу те исте предмете и у провинцију продавати без икакво додатка по 50 хелера сваки комад, те тако ће сваки купац и у најмањем мјесту за мали новац моћи добити добре ствари.

На захтјев шаљем свакоме бесплатно мој ценовник о разним предметима, који коштају сваки по 50 хелера.

Број 18. Огледало 28. см. високо, 19. см. широко елегантно израђено, свијетло или тамно 50. хелера.

Број 15. Мастковница врло лијепа и практична комад 50 хелера.

Dichters Warenhaus
Wien XVI/2, Gründelsteingasse 24
P. 130 Бр. 1 6-10

ПОШТАНСКЕ МАРКЕ

као црногорске нове и старе емисије, као и балканских држава купујем и молим за цијену истијех.

Феликс Видеки.
Budapest. Харшибазор.
„Трговина Марака“.

П. п. Бр. 2 7-10

ОБЈАВА.

Механичко гвожђарска радионица
ПЕТРА ДРЕЦУНА — ЦЕТИЊЕ

Прима на поправку све врсте шиваћих машина, макане од кропљења лова, приватно оруђе и све друге гвожђарске израде

Израђује громобране по најнозијем систему.
Набавља све врсте шиваћих машина, и макане за кропљење лова под гаранцијом и држи за исте потребити прибор.

Све што изради под гаранцијом је, а уз умјерене цијене и брзу израду.

С поштовањем

Петар Дрецуна

механик.

P. 65.

Бр. 30

4-5

П. п.

Бр. 33

2-15

НА ЗНАЊЕ

Част ми је јавити поштованом грађанству, да сам отворио у кући г. Петка Пајчића Хотел „ЦРНА ГОРА“ са рестораном. У свако доба на избор добрих и укуских јела и добра чиста пића. Цијене умјерене — послуга тачна. Препоручујући се поштованом грађанству за што већу посејету.

Цетиње, 24 марта 1905.

С одличним поштовањем

А. Родер

гостиничар.

P. 55

Бр. 44

3-3

ОБЈАВА

Потписана објављује да спушта камату за зајмове од 1. маја о. г. на 8%.

31. марта 1905.

Прва Никшићска Штедионица.

P. 22

Бр. 48

1-1

Употребљене старе и нове поштанске марке купујем, мијењам и дајем стране за црногорске

Budapest

Zsivojnov

Isabella-uteza

P. 15

Бр. 49

1-2

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Поразен тешком тугом и жалосћу која ме постигла услед ненакнадног губитка милог ми и незаборављеног брата

НИКОЛЕ,

слушатеца права на бечком универзитету, изјављујем овим путем своју најтоплију захвалност свим мојим искреним пријатељима из Подгорице и са стране, који ми ма којим путем изјавише своје саучешће.

Подгорица, 28. марта 1905.

Ожалосћени:

Милан И. Рамадановић у име своје и породице.

P. 60

Бр. 50

1-1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

На изјављеном нам саучешћу од стране наших пријатеља и познаника приликом прераве смрти нашег непрежаљеног првјенчета

МИХАИЛА

најтоплије благодаримо свима.

Цетиње, 8 априла 1905.

Ожалосћени родитељи

Илија и Даница Вулећић

с осталом родбином

P. 34

Бр. 51

1-1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом смрти и погребаша нашег нијгда непрежаљеног сина, односно синовца:

Стева Мићова Ђуришића,

који је погинуо у цијету своје младости, у 20-ој години, од електричне машини, радећи у једној фабрици у Saint-Loisu на 22. јануага тек. год., сматрамо за своју јошвицу дужност овим путем изјавити признање своје дубоке благодарности господи и браћи Србима из свих крајева, који се не жалеше дневно ноћно трудити, као и новчани улог дати, да покојнику што лепши спровод буде.

На првом мјесту благодаримо свој омиљ господару и браћи, који на мртвачком одру положише вијенце, као год и часном руском свештенику г. Јосифу Чаплинском, који је над покојником извршио свештенички обред, по припису православне цркве и г. г. Петру Мартиновићу и Станку С. Ђуришићу, који су се са покојником на гробу дирљивим говорима опростили.

Благодаримо од свег срца и нашој браћи Црмничанима, који нам писмено опширно извјешће о погибији покојниковој упутише.

Жалосни извјештај породица покојникових добила је 18. фебруара, а на 19. истог по уобичајеном реду, држато је покајање пред црквом Забешком, где су се били окупили пријатељи покојникови, услед чега им остајемо вјечно благодарни. Такђе Свијема омиљима, који нам писмено или телеграфично изјавише своја саучешћа, по хиљаду пута остају благодарни

Вољевити — Забес, 23 фебруара 1905.

Ожалосћени:

мајка Ивана; стрид: Малиша Н. Ђуришић са родбином.

P. 396

Бр. 52

1-1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом смрти наше нијгда незаборављене кћере односно сестре

МИЛИЦЕ,

која се после кратког боловања пресели у вјечност 26 марта о. г. у својој 16. години, сматрамо за особиту дужност овим изјавити благодарност свијема омиљима, који у овој нашој жалости лично или писмено учествоваше.

Хвала г. г. докторима Бинцу и Марушићу; свештенику Јовану Велашевићу, као и њеним другарицама, које положише дивни вијенац на гробу покојнице — оплакаше је и испратише до вјечне куће.

Особита хвала и вјечита благодарност овдашњем грађанству, који ми покојнику онако својски ожалише

Дамилов град, 4 апр. 1905.

Ожалосћена мати

Љубица М. Дулећић с породицом.

P. 97

Бр. 53

1-1

Администрација „Гласа Црногорца“

јавља, да ће посад — због ограниченог простора листа — давати мјеста само овим посмртницама, које буду састављене са свим кратко, не износећи имена појединих саучесника. Довољно је извјестити о нечијој смрти своје сроднике и пријатеље, а за тим уопште захвалити свијема, који у жалости учествоваше, потписати ожалосћену породицу — и са овим доста.

Цетиње, 26 марта 1905. г.